

Funktionsrättspodden

Säsong 7, avsnitt 2

Regionval-special: Anna Sehlin, Vänsterpartiet

Karin Aronsson: Hej och hjärtligt välkomna till ett nytt avsnitt av Funktionsrättspodden med mig Karin Aronsson.

Ida Hansson: Och med mig Ida Hansson.

Karin: Det här är en podd som produceras av Funktionsrätt Stockholms län. Idag innan vi kör i gång så ska vi säga att alla de här avsnitten som vi spelar in finns på vår hemsida och som man kan ta del av i skrift om man föredrar det. Så det är bara att klicka in på vår hemsida.

Ida: Ja, och nu har vi kört i gång valåret. Under våren kommer vi att intervjua företrädare för alla partier i Region Stockholm för att höra vad de tycker om diverse olika funktionsrättsfrågor.

Karin: Idag gästas vi av Anna Sehlin som är oppositionsregionråd för Vänsterpartiet. Varmt välkommen till Funktionsrättspodden.

Anna Sehlin: Tack så mycket.

Karin: Härligt. Vi tänker att alla utfrågningar som vi gör under den här valspecialen kan man säga bygger på en tre-två-ett-metod. Det vill säga, först kommer vi prata om tre övergripande funktionsrättsfrågor och ställa frågor till dig kring det. Därefter gör vi två fördjupningsfrågor som är lite mer kopplade till vad Vänsterpartiet vill i ert fall. Sedan är det gästens viktigaste fråga och då får du berätta om vad ni har på G helt enkelt. Men jag tycker, Ida, visst är det så att vi börjar med att titta lite bakåt?

Ida: Precis, vi börjar med att reflektera lite kring mandatperioden som är nu och som har varit. Och fundera lite på vilka satsningar ni i Vänsterpartiet har gjort inom funktionsrättsområdet den här mandatperioden.

Anna: Till exempel så har vi jobbat med det här att införa ett funktionsrättsperspektiv och en funktionsrättskonsekvensbeskrivning. Det har varit en väldigt viktig fråga för oss. Och vi har lyckats med det, den finns. Men jag ska säga att det fortfarande finns utmaningar när det gäller implementering. För att i varje beslut så ska man göra en avvägning om det behövs, och om det behövs så ska man göra den.

Anna (forts.): Det här är alldeles nytt för Region Stockholm så det är lite uppstartsproblem och det har tagit lite tid. Vi följer den här frågan för att vi tänker att när vi nu har tagit det här beslutet så ska vi inte släppa och tänka att jobbet är gjort, utan det är nu jobbet börjar. Men det har varit en jätteviktig fråga för oss. Och det har vi fått igenom i förhandlingar. Vi är ju ett stödparti, vi sitter inte i styret. Men vi har förhandlat med mittenkoalitionen som är S, C och MP. Det här har varit en väldigt, väldigt viktig fråga för oss som vi då har fått igenom i förhandlingar och som vi nu följer upp.

Karin: Det är en stor fråga för oss också ska vi säga. Den som har lyssnat på podden har nog hört funktionsrättskonsekvensbeskrivning väldigt, väldigt många gånger. Vi är väldigt glada att vi har kommit så långt som vi har. Men som sagt, jag håller med, det är början av en ny process. Vi jobbar vidare helt enkelt.

Anna: Precis. Sedan när det gäller några andra frågor då så till exempel så finns det nu ett högkostnadsskydd för hjälpmedel, som vi har då fått in som är jätteviktigt. När man då slår i taket så kostar det inte mer. Man kan tycka att det ändå är dyrt, men det är en väldigt viktig sak. Vi har också faktiskt, det här är ett pågående arbete, vi har ställt frågor om någonting som kallas för funktisdiplomering. Vi har börjat den diskussionen och tittar på hur det skulle kunna utvecklas.

Anna (forts.): Sedan har vi också haft diskussioner och följer upp en fråga som handlar om digitala tjänster och utveckling av tjänsterna så att de kan användas av alla. Till exempel så är det klart väldigt bra att man kan beställa och boka sina besök digitalt, men det utestänger också vissa. Det är också väldigt bra att man kan skriva in sitt personnummer när man kommer till vårdcentralen på en skärm, men vad får det för konsekvenser och så. Vi försöker titta på de här frågorna och tycka att det är bra med digital utveckling, men vem tappar man på vägen? Så det har varit en väldigt viktig fråga.

Anna (forts.): Vi har, jag vet att vi kommer prata om den frågan, vi har envist med en dåres envishet försökt få tillbaka tågvärdarna på pendeltåget. Det har vi inte lyckats med, men vi har i alla sammanhang fört fram just tillgänglighetsfrågan när vi nu tar bort tågvärdarna eller när vi då inte återinför dem och vad det får för konsekvenser. Så det har varit en jätteviktig fråga för oss. Där vi tyvärr då inte har fått gehör.

Anna (forts.): Någonting som vi har fått gehör för är att vi har fryst färdtjänstpriset, alltså priset för taxan. Det gäller ju alla reducerade grupper. Det gäller pensionärer, barn och unga, men det gäller också färdtjänstkortet. Så det har åtminstone inte höjts.

Anna (forts.): Sedan kan man tycka att det är för dyrt. Men vi har jobbat på att det åtminstone inte ska höjas. Så det är vi väldigt glada för. Vi har försökt att ta bort tremilsgränsen i färdtjänsten. Vi kom ganska nära, men det är inte klart än. Vi har inte gett upp.

Karin: Nej, bra.

Anna: Det kommer fortfarande vara en fråga som vi har lyft. Så får vi se hur det utvecklas. En sak som man kan tycka är liten, men när det här lovkortet fördes in för de som är mellan 12 och 18 år, då glömde man bort de som hade färdtjänst, alltså ungdomar. Då åtgärdade vi det jättesnabbt, så att det inte ens märktes. Men det var ju självklart. Det var inte ett beslut vi hade tagit att de ungdomarna skulle exkluderas, men i någon process så glömdes det bort. Men det fick vi in så att säga. Lovkortet är ju för alla ungdomar 12 till 18, man kan åka på alla lov. Så man får själv se vilken målgrupp det är. Men vi tycker att det är viktigt att satsa på våra ungdomar.

Karin: Ja, vilken lista med grejer. Bra där. Och som sagt, FKB har vi jobbat med att få in och implementera. Så får vi se vad som händer framgent helt enkelt.

Ida: En hel del frågor som vi känner igen som vi också har pratat mycket om, tågvärdarna till exempel.

Karin: Ja, och också funktisdiplomering som är ett arbete som har börjat inom regionen och som finns på alla ungdomsmottagningar för att det ska finnas ett bättre bemötande och ett arbetssätt helt enkelt. Spännande. Nu har vi tittat lite bakåt. Ska vi nu ta och kika lite framåt. Vi tänker lite vilken är den största utmaningen utifrån Vänsterpartiets perspektiv inom funktionsrättsområdet i Region Stockholm?

Anna: Ja, en av utmaningarna är det här kring funktionsrättskonsekvensbeskrivning. Det är ett tänkesätt som behöver implementeras, det behöver genomsyra allt. För att när man ska göra bedömningen om ett beslut har en konsekvens, så måste man vara väldigt noga med att göra efterforskningar innan beslutet. I vårt pressade administrativa system så kan det mycket väl vara så att man inte hinner eller inte har den kompetensen eller så. Så att det här är en vattendelare för om våra beslut framöver ska fungera för alla eller om de inte ska det. Så att ju mer jobb man gör innan ett beslut i framtagandet av själva beslutsunderlaget, desto bättre är det. Så att vi ser det som en jätteviktig fråga. Vi behöver fortsätta jobba med det och vi behöver framför allt få till implementering och fokus på den frågan. Det är det ena.

Anna (forts.): Sedan är det, och det här är mer generellt jag kommer prata om det på slutet också, att ge rimliga ramar för våra verksamheter. Det gynnar ju alla. Men speciellt då grupper som kanske har det lite tuffare. Därför att i sjukvården när man gör prioriteringar, när man så att säga sätter ramarna för tillgänglighet och sådana saker. Är det för tajt? Finns det inte tillräckligt med personal eller resurser eller ekonomiska medel för verksamheterna? Då drar man in på saker och då blir det ofta de här felaktiga besluten. Man till exempel sätter ett tak på någonting därför att man tycker att det blir för dyrt. Eller man inför en avgift därför att man säger att det är på ett visst sätt, utan att man kanske egentligen inte vet hur det är. Men man tänker, nu måste vi hålla hårt i pengarna och därför måste vi införa de här begränsningarna.

Anna (forts.): Vi skulle hellre vilja säga att ja, vi behöver begränsningar, absolut. Men framför allt behöver vi rimliga ramar för våra vårdområden, men också för kollektivtrafiken. Så att vi inte drar in och dumsnålar och framför allt gör en helt omöjlig arbetsmiljö också för våra vårdanställda och för de som jobbar i kollektivtrafiken. Det gäller till exempel färdtjänst och det gäller den särskilda kollektivtrafiken och det gäller den allmänna kollektivtrafiken. Det gäller primärvården, inom akutsjukvården, alla områden. Ger vi rimliga resurser så kommer det bli bättre för alla och speciellt människor som har olika utmaningar. De kommer att gynnas av att vården är rustad och kollektivtrafiken är rustad.

Karin: Jag tror att tidigare har vi pratat ganska ofta om att varför satsar man inte mer på vårdens högkonsumenter? Det vill säga ofta personer som tillhör våra grupper. Det vill säga personer med funktionsnedsättning. Man har många vårdbesök, men på något sätt är det som att då ska man sätta ett tak för att nej, du får inte. I stället för att vända på det och kanske ge mer stöd och kanske få en bättre folkhälsa. Alltså att man kan delta i samhället på lika villkor. Så att jättespännande och intressant. Vi får se helt enkelt var ni landar i de frågorna.

Ida: Om vi då får fråga var ni planerar att landa när det kommer till valrörelsen. Är det någonting som ni skulle vilja lova? Några vallöften inför detta år?

Anna: Ja, men det att ge våra verksamheter rimliga ramar, det har vi som högsta prio. Det innebär då att både primärvården och akutsjukhusen, inte det ena eller andra. Vi tar inte med ena handen och drar tillbaka med den andra, utan vi ser till att vi har en fungerande vård, det vill säga också en fungerande arbetsmiljö för alla som jobbar inom vården.

Anna (forts.): Men att vi också, som sagt, inte snålar in på vård därför att vi ser att vi kanske inte har kontroll. Vi har väldigt många privata utförare. Vi behöver nog titta på den delen. Man kan prata mycket om det, men vi behöver ha ett fungerande system som fungerar för alla och vi behöver ha en rättvis vård. Och precis som du var inne på, det är människor i vår region som har ett större vårdbehov. Då ska resurserna läggas på dem.

Anna (forts.): För vi har en tendens i Region Stockholm att ge vård till relativt friska. Vi har lite så där löpande band-princip, efterfrågestyrd vård och vi behöver ha en mer behovsstyrd vård och vi behöver sätta resurserna på de människor som vi verkligen vet har ett stort vårdbehov. Men om inte verksamheterna är riggade för det, då blir det svårt. Då är det lättare att ta förkylningar och sådana saker än att ta multisjuka eller personer med funktionsnedsättningar och så.

Anna (forts.): Det gäller också kollektivtrafiken, för det är lite samma sak. Det är lätt att, nej men då drar vi in på den här bussen. Varför ska den gå här? Jo, men den är livsnerven. Det är den bussen som många tar. Det är den som niger. Det är den som kör runt kvarteret. Det är den som är tillgänglig. Då måste vi satsa på att vi har en grundplatta. Så vi kommer fortsätta säga samma sak egentligen även i valrörelsen. Så länge våra verksamheter har en grundplatta att stå på där vi inte drar ner för mycket, vi kan i vissa fall behöva dra i trådar, men vi behöver en bas att stå på och vi behöver en fungerande vård och en fungerande kollektivtrafik.

Karin: Spännande. Det ska bli intressant att se vad som händer efter den 13 september helt enkelt. Nu tänkte vi att vi skulle kika lite grann på de här fördjupningsfrågorna och lite vad ni har i Vänsterpartiet. Mandatperioden började som sagt med att beslutet om tågvärdar, det fattades av majoriteten dessförinnan, det vill säga Moderaterna, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Liberalerna under deras styre. Sedan fattas det ett beslut om att, vi fick nog nästan lite ett löfte om att man skulle återinföra dem, men det har som sagt inte hänt. Vad ser ni för fördelar med tågvärdar och hur kommer ni prioritera kring den här frågan om ni kommer, under nästa mandatperiod?

Anna: Tågvärdarna satte ju fingret på någonting som vi har pratat om mycket och det handlar om ensamarbete. Vi trivs inte så bra med ensamarbete i kollektivtrafiken. Vi vill inte att lokförare eller förare ska vara helt själva, utan man ska ha en person som kan hjälpa till inom pendeltågen till exempel med utrymning, rampservice, information till resenärerna. När tågvärdarna togs bort så blev lokföraren helt ensam på pendeltågen. Det finns mobila resurser som åker i bil, men det är alltid svårt att komma i bil till ett spår.

Anna (forts.): Så vi ser klara fördelar med att ha en tågvärd ombord på pendeltåget. Det handlar framför allt om att resenärerna ska ha en person att vända sig till och att om det händer någonting så är lokföraren helt upptagen med att ta hand om tåget och prata med trafikledningen och sådana saker. Så tågvärden behövs för att hindra människor från att det som man kallar då spontan evakuera, öppna dörrar och gå ut på spår. Och också hjälpa till att lugna en stämning och kanske också hjälpa till att utrymma tåget. Så ensamarbete är inte bra. Det blir skört. Lokföraren kan drabbas av sjukdomstillstånd eller sådana saker. Då är hen ensam. Vi vill ha en ytterligare person ombord på tåget som kan hjälpa till.

Anna (forts.): Tågvärdarna blev också en symbol för väldigt många funktioner. Synlig personal med uniform som har tagits bort. Det har tagits bort på tvärbanan. Vi har inte ombordpersonal på tåglinjer och så. Vi behöver ha kompetent personal som vet hur anläggningen fungerar, som vet hur tågen fungerar, som kan kommunicera på plats. Det gynnar alla, men framför allt så gynnar det personer som kanske har svårt att komma ombord på fordonet och som har utmaningar kring tillgänglighet och sådana saker, synskadade till exempel. Så vi har konsekvent i vår budget lagt in för att återinföra tågvärddar.

Anna (forts.): Vi har också sagt att vi gärna vill ha tillbaka ombordpersonal på lokalbanor och Roslagsbana och så. Mer synlig personal för att hjälpa till och förebygga också att det händer saker. Förebygga innan det blir en olycka eller ett bråk eller vad det nu är. Det har varit mycket diskussioner om ordningsvakter till exempel kan ersätta tågvärddar och vi säger att tågvärdarnas funktion är mer än att bara hålla ordning på resenärerna. Det finns klara fördelar att ha någon som i värsta fall kan öppna dörrar, se till att det fungerar, hjälpa till med ramper och så.

Karin: Ja.

Anna: Men sedan tyvärr då så har inte vi fått mittenkoalitionen att gå med på att återinföra tågvärddar. Det är framför allt en ekonomisk fråga, men jag tror också att det har blivit en del prestige i det.

Karin: Då hoppas vi att kommande styre lägger undan prestige och lyssnar på det här helt enkelt.

Ida: Det är ingen skam i att backa när man gör någonting som inte blev så bra som man hade tänkt sig.

Karin: Nej, verkligen inte. Och vad får det för effekter för resenärer, tryggheten ombord. Att kunna ha någon att fråga för personer som har kognitiva funktionsnedsättningar när det kommer mycket information.

Karin (forts.): Någon att kunna ställa följdfrågor till. Det tror vi är jätteviktigt för att man kan utnyttja kollektivtrafiken så att alla eller så många som möjligt kan resa med den.

Anna: När det gäller rampservice så är ju den lösning som är nu när man ska, både för spontan och beställd rampservice vända sig till spärrvakten. Det är någon slags skrivbordsprodukt som inte fungerar i verkligheten och det har säkert gjort att många inte åker, att de helt enkelt inte väljer pendeltågen. Det är en jättedålig utveckling. Vi vill att fler ska resa med vår kollektivtrafik. Vi behöver det.

Karin: Ja, verkligen. Jag tänker att resa på lika villkor om vi vänder på det. Vi gjorde stresstester när de tog bort tågvärdarna. För att just se det här, vad får det för effekter? Kan det vara så att det tar väldigt mycket längre tid att resa? Vi betalar lika mycket men då kanske man får se över, ska man rabattera priser då? Men nej, vi vill nog kunna resa på lika villkor har vi kommit fram till. Att det är viktigt att tillgängligheten fungerar och att man kan komma ombord på tåget på lika villkor och känna sig trygg med det. Och trygg att komma av tåget också. För att kliva ombord är en sak, men att kunna kliva av på rätt station är en annan.

Ida: Att våga åka i väg någonstans och vet att man kommer kunna ta sig hem sedan efter också. Det var en fördjupningsfråga. Sedan har vi också kikat lite på ert budgetförslag för 2026, där ni skriver att ni vill satsa mer på en tillgänglig färdtjänst. Då är vi lite nyfikna på vilka satsningar ni ser skulle behövas på färdtjänsten i Region Stockholm.

Anna: En del är kring arbetsmiljö för förarna. Vi har sett många gånger att precis som anställda generellt i kollektivtrafiken så har de en tuff arbetsmiljö. Det går oftast ut över resenärerna. En utbildning till att bli omsorgsförare har vi också tittat på. Sedan har vi haft problem med den geografiska tillgången på bilar. I vissa områden har det varit så att man slår i taket eller det finns inga överhuvudtaget.

Anna (forts.): Så vi har tittat över ersättningarna där, så att det ska vara likvärdig ersättning oavsett var i länet man befinner sig. Det har väl fått en del effekt. Sedan en sidofråga men som vi tycker faktiskt är galet, det är att själva beställningscentralen inte sitter i Sverige utan i låglöneländer. Nu hörde jag i förrgår tror jag det var att det kanske är så att vissa, att man har ändrat där så att de sitter i Sverige. Men just lokalkännedom och att man kanske inte bara kan svara på den första frågan utan också på följdfrågor det tror jag är jätte, jätteviktigt för förståelsen. Jag menar jag säger jag står på en gård här. Ja, då kan man titta på Google Maps, men lokalkännedom tror vi är väldigt viktigt.

Anna (forts.): Och att man kan gå djupare in i samtalet och förklara sin position eller sin situation.

Karin: Vi har haft en vinter här med att det har kommit snö. Det gör det ju för det mesta. Men just att veta lite hur ser väderförhållanden ut och vad innebär det för service och så där. Det är jätteviktig information tänker jag för den som hanterar beställningar.

Anna: Sedan tycker inte vi riktigt att den struktur för färdtjänst vi har idag är optimal med en monopolsituation och en växel och sådana saker. Vi skulle gärna vilja se över det och se om man kan göra det, om man kan ordna det på ett annat sätt. Det är lite marknadsutsatt om man säger så. Man har gett till den som har lagt det lägsta budet då. Som sagt förarnas arbetsmiljö kan man diskutera och så. Det finns ganska mycket man skulle kunna göra med färdtjänsten.

Anna (forts.): Men framför allt så tror jag att det är viktigt att vara lyhörd och försöka förbättra de saker man hör på ganska kort tid. Då ser vi att till exempel ersättningen kring de geografiska delarna är en viktig sak. Men också som sagt att se till att förarna har förutsättningar att ge bra service. För det tror vi är jätteviktigt. Men till exempel det som vi pratade om att ta bort tremilsgränsen skulle vara en del.

Karin: Ja.

Anna: Och att också behandla alla resenärer lika. Det vill säga om jag reser med mitt SL-kort i kollektivtrafiken så kan jag resa hur mycket jag vill. Men de som har färdtjänststillstånd kan inte det. Där finns det begränsningar. Vi tycker att det är fel. Vi tror att alla färdtjänstresenärer kan själva bedöma om resan är nödvändig eller inte. Vi tror inte att det är några som okynnesåker. Så vi skulle på sikt verkligen vilja ta bort de här begränsningarna.

Anna (forts.): Likadant med tremilsgränsen, jag menar, man kan inte rå för att en resa är längre än tre mil. Varför ska man då betala en extra avgift? Det är också orättvist. Man bor i olika områden och man har olika målpunkter. Så att likvärdighet inom resandet. Men sedan också det här som vi pratade om att vi vill såklart att fler ska kunna resa med den allmänna kollektivtrafiken. Att göra den så tillgänglig som möjligt. Så att man inte behöver resa med en taxibil.

Karin: Det är intressant, och vi pratade om klagomål, det här med att kunna klaga. Idag finns det inte något enkelt system för att lämna klagomål på färdtjänsten. Det behöver utvecklas för att just få in svar. 86 procent säger att de är nöjda, eller vad man nu har för kundnöjdhet. Men vad är det de 14 procenten, vad finns det för utvecklingspotential i det tänker jag? Vad kan man förbättra och göra för att nå dem?

Karin (forts.): Vad har de för önskemål som man kan göra verksamhet av? För det tror jag är ganska mycket och ganska enkla grejer.

Anna: Vi vet av erfarenhet också att de flesta som hör av sig är de som är missnöjda. Då om man inte är gravt missnöjd så kanske man inte hör av sig, men det finns säkert väldigt många som har just de här förbättringsförslagen att gör ni på det här sättet så blir det bättre för mig och så. De är svåra att fånga upp.

Karin: Ja.

Anna: Vi behöver bli mer lyhörda.

Karin: Vi tänker också att alla inte har möjlighet att fylla i formulär och då avstår man från att lämna synpunkter, som kanske skulle kunna leda till förbättringar.

Ida: Det är viktigt med aktiv involvering av målgruppen som ska använda det, för att de har erfarenheten av var bristerna finns men också vad som skulle kunna utvecklas.

Anna: Och färdtjänstresenärer är inte en, alla är ju inte lika. En del är yrkesarbetande, en del är unga, en del är pensionärer, en del kanske använder det mest i sjukresor och sådana saker. Så att det är många olika sorters resenärer med många olika sorters behov.

Karin: Ja, verkligen. Men spännande, men då vet vi lite grann hur ni har tänkt kring färdtjänstfrågan. Vi tänkte nu att vi skulle lämna över ordet till dig. Om ditt parti får makten i Region Stockholm efter valet, vad väljer du att prioritera då?

Anna: Ja, och jag var lite inne på det. Vi tänker oss att vi ger vården de resurser som behövs för att ge en likvärdig vård, en behovsstyrd vård. Så att vi inte behöver av olika anledningar skära ner eller snåla eller göra stora omstruktureringar för att vi ser att kostnaderna skenar. Vi är i en process där vi också försöker vrida tillbaka den sönderprivatiserade vården. Där man aldrig som patient riktigt blir omhändertagen utan man måste själv veta var man ska söka vård, hur man ska söka vård och vara sin egen vårdcoach. Det systemet tror vi inte alls på, speciellt inte när det gäller människor som har olika funktionsnedsättningar och så.

Karin: Nej.

Anna: Det är väldigt svårt att orientera sig i den här vårdjungeln. Det blir inte bättre därför att det är privat och offentligt vård i olika skärningar. Så vi tror på att resurssätta vården så att de med störst behov får vård. En behovsstyrd vård, inte en efterfrågestyrd vård.

Anna (forts.): Vi tror också på just det här att vi ger vården lite andningsrum. Vårdens medarbetare behöver det för att de också ska kunna se och göra det här lite extra. Man kanske på olika sätt ser någonting men i och med att vi har ett ersättningssystem som vi har där man bara ska göra en vårdinsats så premierar det absolut inte om man är till exempel multisjuk, utan då ska man gå och få ett nytt vårdbesök för sin andra åkomma och sin tredje och fjärde. Vi tror att om vi ger vården, framför allt primärvården, lite större ramar så kan vi åtgärda det här. Man kan se till människan i stället för att se till ersättningskoden.

Karin: Där kan vi se att det finns ett pilotprojekt inom Region Stockholm som kallas SMO-mottagningar, samordnat medicinskt omhändertagande. Det ska bli intressant att se vad man gör för utvärderingar här och vad man kommer fram till kring just det här. Det är mottagningar som ska ha extra tid och resurser för en målgrupp som tillhör LSS. Det finns tillgängliga mottagningar, det finns mer årlig uppföljning, man tar ett mer helhetsgrepp.

Karin (forts.): Det är en fråga som vi inom funktionsrätt har drivit länge, just specialiserade vårdcentraler: att komma till någon som har kunskap om hur det fungerar. Det gynnar mig för jag behöver inte återupprepa varje gång och det finns en kontinuitet. De går igenom min läkemedelslista en gång per år till exempel. Där finns det satsningar som vi tänker är på väg i den riktningen. Jag tänker också i omställningen till god och nära vård så har vi verkligen möjligheter att jobba mot en primärvård som får möjligheter att ta hand om patienterna som kommer och kanske de som är högkonsumenter.

Anna: Precis och vi försöker att få en fast läkarkontakt på vårdcentralen så att man har en husläkare som man återkommer till. Men då måste vi också sätta ett tak för hur många varje läkare på vårdcentralen har att ta hand om. Just nu så är vi alldeles för högt det är över 2000 generellt. Vi behöver komma ner till mellan 1000 och 1500 för att det ska bli rimligt. Så det är en satsning vi har på primärvården. Alla partier egentligen står bakom det. Men vi måste visa med budgetramar att vi verkligen menar allvar när det gäller primärvården.

Anna (forts.): Sedan inom kollektivtrafiken så är det lite grann samma sak. Framför allt har vi märkt när vi gör förändringar – drar bort bussar, drar ner, gör stora förändringar – så drabbar det alla resenärer, men det drabbar också de som kanske är beroende av en viss buss, som inte kan gå så långt, behöver den här servicen. Även om det är få som reser. Så vi försöker nu att tänka att vi ska ha bra ramar för kollektivtrafiken.

Anna (forts.): Slippa göra de här stora neddragningarna och sedan dra upp igen, utan att ha en kontinuitet. Vi pratade också om tillgänglighet, gärna mer synlig personal, gärna mer serviceinriktad personal, som kan hjälpa resenärerna. Självklart så jobbar vi integrerat med att rulltrappor ska fungera, information om hissar, utrop och allt sådant att vi ska se kollektivtrafiken som en helhet. Att reseplaneraren ska vara mer tillgänglig och att man ska få rätt information. Men vi tänker på samma sätt där att ger vi kollektivtrafiken grundamar då kommer vi väldigt långt.

Anna (forts.): Där är också förarnas eller kollektivtrafiksanställdas arbetsmiljö en viktig fråga. Därför att har du ett schema där du inte har hunnit få din rast eller du har inte hunnit gå på toaletten och sådana saker så blir servicegraden också mot resenärerna sämre. Då kanske det kommer någon med rullstol och så säger man nej, men jag hinner inte, jag hinner inte fälla ner rampen, jag måste skynda mig, jag måste till nästa hållplats. Det gynnar ju ingen. Utan vi behöver lite mer luft i systemet där också, så att förarna kan hjälpa resenärerna och att det blir mer tillgängligt.

Anna (forts.): Sedan den här saken som vi pratade om med funktionsrättsskonsekvensbeskrivning. Det är en, ja det låter kanske lite konstigt men det är också en ekonomisk fråga, för att gör man rätt från början så blir det rätt i slutet. Men gör man fel så blir det väldigt kostsamt. Det blir långa omständliga processer där man ska göra om och sedan göra rätt. Man ska ta in synpunkter, det kommer mycket synpunkter. Det är onödig användning av våra skattemedel att inte göra rätt från början. Så att vi i politiken behöver ha tillförlitliga och bra underlag när vi tar beslut. Så att vi inte sedan behöver gå in och göra stora och dyra omstruktureringar. Eller vi hamnar helt fel. Vi kanske tappar resenärer fast vi egentligen vill ha fler. Vi kanske tappar målgrupper inom vården därför att vi har omstrukturerat vården på ett sätt som gör att den inte är lika tillgänglig. Så vi behöver ha bra beslutsunderlag, det tror vi. Gör om, gör rätt från början.

Ida: Där är ju funktionsrättsskonsekvensbeskrivningen ett jättebra verktyg för att tänka från början.

Karin: Ja, och få in en struktur i, ett strukturellt synsätt i att tänka efter vad är det för samhällsservice vi ska erbjuda, vilka ska använda den och vad behöver vi ta reda på för information om dem för att ge så bra som möjligt.

Anna: Och det är oftast svårt utan dialog. Därför att självklart så kan inte vi veta allt.

Anna (forts.): Vi vet inte hur alla resenärer åker, eller hur alla patienter upplever vården eller om man ska ta sig någonstans och behöver stöd i det, i ett vårdmöte till exempel. Vad är det för behov som behövs?

Karin: Ja, vad spännande. Då har vi tre ganska tydliga prioriteringar från er. Det är tydliga ramar eller rimliga ramar inom hälso- och sjukvården. Det är en kollektivtrafik där vi har tillgänglighet och färdtjänst som fungerar. Och så har vi FKB som strukturellt verktyg helt enkelt. Jättebra. Jag tänker att med det så tror jag vi har fått svar på de frågor vi hade och vi vill säga stort tack för att du kom och gästade oss i Funktionsrättspodden.

Anna: Tack så jättemycket att jag fick komma.

Ida: Stort tack för att du kom. Och stort tack till dig som har lyssnat. Om du blir sugen på att höra fler sådana här samtal med politiker så kommer vi att släppa fler intervjuer under våren från alla partierna. Så du får gärna lägga till oss och följa det i din podd-app så att du inte missar kommande avsnitt.

Karin: Jag tror inte du vill missa det.

Ida: Nej.

Karin: Nej. Vi ska också säga att på vår hemsida hittar ni våra kontaktuppgifter. Så om du har frågor eller vill komma i kontakt med oss och lämna förslag eller förslag på gäster eller så, så är du varmt välkommen att kontakta oss. Med det sagt så vill vi också tacka Annelie som klipper och transkriberar podden. På återhörande!

Ida: Absolut.